

H4D JOHDANTO

4 HEPREA, KIELIOPPI, <https://gen.fi/h4.html>

H4D ADJEKTIIVIT JA PARTISIIPIT, <https://gen.fi/h4d.html>

H4D Johdanto

<https://gen.fi/h4d-johdanto.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Adjektiivit heprean kielessä
2. Adjektiiviattribuutti eli laatumääre
3. Adjektiivi tai partisiippi nominaalilauseen predikaattina

1. ADJEKTIIVIT HEPREAN KIELESSÄ

shmot toar, "muodon nimet" ת'

שְׁמוֹת-תּוֹאֵר שְׁמוֹת תּוֹאֵר

Heprean kielessä on vähemmän eri adjektiiveja eli laatusanoja kuin esim. suomen kielessä. Erityisesti Raamatun hepreassa niitä myös käytetään merkittävästi harvemmin kuin suomessa. Nykyhepreassa adjektiivien käyttö on runsaampaa. Heprean vähillä adjektiiveilla on usein myös laaja käyttöalue. Siksi niiden käännösvastineet voivat myös olla moninaisia. Esimerkiksi

קל קל voi tarkoittaa: kevyt, helppo, vähä, pieniarvoinen, nopea

Yksi todennäköisesti merkitysalueeltaan laajimmista adjektiiveista on usein edellisen vastakohtana käytetty

קשה קשה, joka voi tarkoittaa:

kova, vaikea, raskas, ilkeä, tyly, julma, itsepäinen, taipumaton, epämukava, hankala, tuskallinen, vaarallinen, ankara, vakava, itsepintainen, paatunut, tunteeton, tiukka, täsmällinen

Raamatun heprean frekvenssitaulukossa eli sanojen esiintymismäärien mukaisessa sanaluettelossa sadan viidenkymmenen yleisimmän sanan joukossa on vain kolme adjektiivia: **gadol** "suuri", **tov** "hyvä" ja **rav** "runsaas, monilukuinen, suuri". Even-Shoshanin konkordanssin mukaan gadol esiintyy 526 kertaa (sija 92), tov 495 kertaa (sija 102) ja rav 413 kertaa (sija 119).

גָּדוֹל, טוֹב, רַב גדול, טוב, רב

Vertailun vuoksi mainittakoon, että suomen kielen frekvenssitaulukossa on sadan viidenkymmenen yleisimmän sanan joukossa viisitoista adjektiivia: suuri, oma, uusi, hyvä, pieni, sellainen, eri, koko, vanha, nuori jne. (Nykysuomen sanakirja).

Adjektiivien sijasta hepreassa käytetään usein genetiivirakennetta, esim.

"hopean kalut", hopeiset kalut, hopeaesineet

כְּלֵי-כֶסֶף כְּלֵי כֶסֶף

"kullan Jerusalem", kultainen Jerusalem

יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל זָהָב יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל זָהָב

Adjektiivit taipuvat suvussa (mask. ja fem.) ja luvussa (yks. ja mon.):

טוֹב, טוֹבָה, טוֹבִים, טוֹבוֹת
טוֹב, טוֹבָה, טוֹבִים, טוֹבוֹת

Jos pääsana on duaali- eli kaksikkomuotoinen, on siihen liittyvä adjektiivi monikossa: elävä vesi

מַיִם חַיִּים מַיִם חַיִּים

Partisiipit (nykyheprean preesens) taipuvat ja niitä käytetään adjektiivien tavoin:

puhuva (√ דָּבַר sanoa, pi. puhua)

מְדַבֵּר, מְדַבֶּרֶת, מְדַבְּרִים, מְדַבְּרוֹת
מדבר, מדברת, מדברים, מדברות

Monet sanakirjoissa adjektiiveiksi määritellyt sanat ovat oikeastaan partisiippeja.

Samoin taipuvat myös järjestysluvut eli ordinaalit: ensimmäinen

רִאשׁוֹן, רִאשׁוֹנָה, רִאשׁוֹנִים, רִאשׁוֹנוֹת
ראשון, ראשונה, ראשונים, ראשונות

2. ADJEKTIIVIAATTRIBUUTTI ELI LAATUMÄÄRE

Adjektiiviattribuutti eli laatumääre on

1) aina pääsanansa jäljessä

Tämä on päinvastoin kuin suomen kielessä ja monissa muissa länsikielissä. Adjektiiviattribuutti on myös aina samassa

2) suvussa

3) luvussa

4) määräytyneisyysmuodossa

kuin pääsanansa.

(joku, eräs, yksi) kaunis nainen (fem. yks. epäm.)

אִשָּׁה יְפָה אִישָׁה יְפָה

(se) kaunis nainen (fem. yks. määr.)

הָאִשָּׁה הַיְפָה הָאִישָׁה הַיְפָה

3. ADJEKTIIVI TAI PARTISIIPPI NOMINAALILAUSEEN PREDIKAATTINA

Adjektiivia tai partisiippia voidaan käyttää myös nominaalilauseen predikaattina. Nykyheprean preesens ilmaistaan nominaalilauseella, jossa predikaattina on partisiippi.

Nominaalilauseessa pääsana on yleensä määräytyssä muodossa, predikaattina oleva adjektiivi tai partisiippi on puolestaan epämääräisessä muodossa.

(Se) nainen on kaunis.

הָאִשָּׁה יְפָה. הָאִישָׁה יְפָה.

Jeesus rakastaa.

יֵשׁוּעַ אֹהֵב. יֵשׁוּעַ אֹהֵב.

Koska nominaalilauseen sanajärjestys on vapaa, voi predikaattina oleva adjektiivi olla myös ennen subjektia, jolloin se korostuu: Kaunis on (se) nainen!

יָפָה הָאִשָּׁה. יָפָה הָאִשָּׁה.

Nykyhepreassa subjekti on kuitenkin yleensä ennen predikaattia.